

Vittraskolorna AB

2019-12-23

Jennie-Ann.Mattsson@academedia.se

1 (19)

Dnr-SI 2019:5773

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Vittra Jakobsberg i Järfälla kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Vittra Jakobsberg avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Vittra Jakobsberg i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn förstärker styrning och ledning av skolans jämställdhetsarbete genom att utveckla analysen av skolresultat och sätta in åtgärder för att motverka könsskillnader.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn försäkrar sig om att lärarna utvecklar ett gemensamt förhållningssätt och strategier i syfte att skapa och upprätthålla studiero för samtliga elever.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska **senast den 20 april 2020** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 230 69, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– SI 2019:5773) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling. 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn bedriver ett fungerande och systematiskt arbete med att följa upp och analysera skolenhetens resultat samt förutsättningar för och genomförande av undervisningen. Utifrån den analys som genomförs fattar rektorn beslut om utvecklingsåtgärder och om hur resurser ska fördelas för att bäst möta de behov som finns på skolan. Rektorn skapar också förutsättningar för lärare att samverka och kommunicerar skolans arbets- och förhållningssätt till personalen samt ser till att obehöriga lärare ges stöd och handledning. Skolinspektionen ser dock ett behov av att rektorn utvecklar sitt ledarskap avseende skolans jämställdhetsarbete och försäkrar sig om att jämställdhetsperspektivet än mer synliggörs i analys av resultat och i genomförande av undervisningen.

Rektorn bedriver ett fungerande och systematiskt kvalitetsarbete

Granskningen visar att rektorn tillsammans med personalen bedriver ett brett och systematiskt uppföljningsarbete som omfattar skolans kunskapsresultat och värdegrundarbete, vilket också efterföljs av analyser och utvecklingsåtgärder. Av inskickad dokumentation och av intervjuer med rektorn och lärare framkommer att rektorn följer upp elevernas upplevelser av trygghet och elevernas kunskapsresultat i alla årskurser och ämnen samt jämför och uppmärksammar skillnader i pojkars och flickors resultat utifrån nationella prov och betyg. I intervju med elevhälsan framkommer att skolsköterskan har individuella samtal med eleverna om både måluppfyllelse och trygghet vilket sedan presenteras utifrån en gruppnivå på elevhälsans möten där rektorn också deltar. Arbetet med att följa upp elevernas kunskapsresultat sker kontinuerligt. I arbetet används dels en sammanställning som huvudmannen tar fram

till skolenheten vilken omfattar kunskapsresultaten på huvudmannanivå, enhetsnivå och ämnesnivå, dels de mitterminsprognoser som lärarna gör av hur eleverna förväntas nå kunskapskraven i slutet av läsåret. Sammanställningen som huvudmannen tar fram utgör ett bra underlag för rektorn att tillsammans med personalen göra olika jämförelser av resultaten som en del av skolans analysarbete. I intervju med rektorn framkommer till exempel att hon tillsammans med personalen har identifierat att elevernas bristande språkkunskaper är en orsak till sämre kunskapsresultat i flera ämnen. Skolan arbetar därför med begreppsförståelse i alla ämnen och det språkutvecklande arbetet följs bland annat upp med hjälp av screening i svenska och matematik, där rektorn nu kan se att resultaten har förbättrats.

Granskningen visar vidare att rektorn följer upp undervisningen genom regelbundna klassrumsobservationer. Rektorn och biträdande rektor har delat upp ansvaret för observationerna och den efterföljande återkopplingen till lärarna som sker i anslutning till observationerna eller under medarbetarsamtalen. Exempelvis har brister i lektionsstrukturen uppmärksammats genom observationerna och ett arbete med att implementera en gemensam lektionsstruktur som omfattar alla lärare på skolan har därför utvecklats. Vidare framkommer i intervjuer med rektorn att skolledningen följer upp lärarnas undervisning i alla ämnen och i alla årskurser genom att ta del av de lokala pedagogiska planeringarna. Av intervjuerna med lärarna framgår också att rektorn och den biträdande rektorn har en hög närvaro i den dagliga verksamheten genom att röra sig både i korridorer och klassrum under raster och lektioner. Detta innebär att de regelbundet tar del av denna del av verksamheten och därmed kan se både behov och resultat av genomförda insatser.

Av granskningen framgår att rektorn på olika sätt följer upp lärarnas förutsättningar för att bedriva en undervisning av hög kvalitet. Arbetslagen diskuterar utifrån analyserna av elevernas resultat vilka förutsättningar lärarna behöver. Rektorn träffar ledningsgruppen för skolan regelbundet och arbetslagsledarna informerar om lärarnas behov av både materiella och personella resurser. Rektorn genomför också egna analyser efter klassrumsobservationer och medarbetarsamtal och ser vilka förutsättningar lärarna behöver. Rektorn får också information om vilket behov som finns i klasserna via elevhälsans arbete. Exempel på åtgärder som rektorn vidtagit för att förbättra lärarnas förutsättningar utifrån de behov som har uppmärksammats är bland annat att extra resurser tillsatts i form av extra personal till vissa klasser, att ett nytt läromedel i matematik har köpts in samt att personal har omfördelats efter behov.

Rektorn har en tydlig organisation av det pedagogiska arbetet

Granskningen visar att rektorn har skapat en tydlig organisation där kunskapsöverföring, utveckling och lärande står i centrum. Lärarna har goda organisatoriska förutsättningar för att samverka, exempelvis i arbetslagsmöten varje vecka, ämnesträffar en gång i månaden samt två så kallade "UF-dagar" var sjätte vecka. Under dessa dagar arbetar personalen tillsammans med skolledningen med utvärderingar och analyser av skolans resultat och prioriterade områden samt genomför en gemensam planering för nästkommande period. Dessa dagar används även till kompetensutveckling och kollegialt lärande. Av intervjuer med lärare framkommer att de både har en ämnesövergripande planering och att det finns ett samarbete över de olika stadierna. Lärare och elevhälsans representanter samverkar inom ramen för arbetslags- och elevhälsamöten för att se till att undervisningen utformas på bästa sätt så att den kommer alla elever tillgodo. Rektorn leder det kollegiala arbetet genom arbetslagsledarna, förstelärarnas uppdrag och under UF-dagarna. I intervjuer med lärare framkommer att skolledningen kan se saker i kvalitetsundersökningar som de vill diskutera med lärarna och att det sker via arbetslagsledarna som tar frågan till arbetslagsmötena och sedan tillbaka till ledningsgruppen. Kompetensutvecklingsinsatser kan också genomföras med hjälp av Academias verksamhetsutvecklare och då med fokus på de prioriterade utvecklingsområdena.

Granskningen visar att rektorn kontinuerligt förmedlar skolans rutiner och arbetssätt samt vilka roller och vilken ansvarsfördelning som gäller för skolans personal. För att skapa en samsyn och förståelse i personalgruppen för vad som gäller på skolan presenteras rutiner och arbetssätt för all personal under planeringsdagarna i början av varje läsår och eventuella förändringar presenteras på personalens skolmöten som sker varje måndag. Granskningen visar vidare att roller och ansvarsfördelning finns beskriven för att synliggöra för personalen vem man först tar kontakt med utifrån olika frågor. Granskningen visar också att skolan har ett utvecklat system för att ta emot nya och obehöriga lärare. Obehöriga lärare får exempelvis en mentor när de börjar på skolan och om det saknas behöriga lärare i samma ämne så är det biträdande rektor som ansvarar för att ge den obehöriga läraren stöd i planering, bedömning och betygsättning. Av intervjuer med lärare framgår också att arbetslagsledarna har en betydande roll för all ny personal, oavsett om det är behöriga eller obehöriga lärare eller annan personal. Lärarna för pedagogiska diskussioner under arbetslagsmöten och ämnesträffar i vilka även obehöriga lärare deltar, vilket också bidrar till obehöriga lärares stöd i planering av undervisningen. All ny personal deltar dessutom i Vittraskolornas introduktionsutbildning.

Skolan har till vissa delar ett fungerande strategiskt jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorns ledning och styrning av ett strategiskt jämställdhetsarbete till viss del fungerar väl, men jämställdhetsperspektivet behöver än mer synliggöras vid analys av skolans resultat och implementeras i undervisningen. I samtliga intervjuer ges exempel på främjande insatser som har genomförts på skolan med fokus på jämställdhetsfrågor. Det uppges att skolan aktivt arbetar med att motverka stereotypa utbildningsval utifrån kön eller att lärare på morgonsamlingar bland annat arbetar med jämställdhet och normer med hjälp av case och olika övningar. Elever exemplifierar att jämställdhet har tagits upp av studie- och yrkesvägledaren och inom ramen för *Livskunskap*. Samtidigt uppger en del elever att de upplever att pojkar och flickor behandlas och bemöts olika av lärare, exempelvis att lärare säger åt flickor och pojkar på olika sätt om de inte sköter sig på lektioner.

Det framkommer vidare i granskningen att rektorn följer upp flera resultat ur ett könsperspektiv men att analysen av orsaker till skillnader i resultat mellan könen inte är fullständig. När uppföljningen visar att det finns skillnader mellan flickors och pojkars resultat gör skolledningen en övergripande analys och lämnar sedan till arbetslagen att jobba vidare för att göra en djupare analys och för att sätta in adekvata åtgärder. Av skolans sammanställning av kunskapsresultat framgår att det är en högre andel flickor än pojkar som läsåret 2018/19 nått kunskapskraven i de flesta ämnen i årskurs 6 och så gott som i alla ämnen i årskurs 9. I skolans systematiska kvalitetsarbete konstateras enbart att skolan behöver ta reda på vad det beror på att flickorna i årskurs 9 får högre betyg. Lärare uppger i intervjuer att de i arbetslagen diskuterar skillnader i resultat mellan könen och ger exempel på hur de i undervisningen använder begreppskort, bildstöd eller alternativa arbetssätt för att bättre möta pojkars behov. Samtidigt säger en del lärare att de försöker utveckla sin undervisning men det är svårt att peka på vad man ska göra. Lärare säger också i intervjuer att de borde fundera över hur de bedömer flickor. Även i intervju med skolledningen framkommer att det finns vissa luckor i analysarbetet som när rektorerna i intervju konstaterar att det troligtvis är fler killar som blir inblandade i anmälningar om kränkande behandling men att de inte har analyserat detta.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn förstärker styrning och ledning av skolans jämställdhetsarbete genom att utveckla analysen av skolresultat och sätta in åtgärder för att motverka könsskillnader.

Skolinspektionen bedömer att skolans jämställdhetsarbete behöver utvecklas då granskningen visar att rektorn inte försäkrat sig om att jämställdhetsperspektivet på ett tydligt sätt beaktas i analys av resultat och genomförande av undervisningen. Av intervjuer med både skolledning och lärare framgår att det finns utrymme för utveckling och ett mer normkritiskt förhållningssätt både i analysarbetet och i undervisningen. I läroplanen för grundskolan anges att skolan aktivt och medvetet ska främja elevernas lika rättigheter och möjligheter oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem, bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans, samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen, med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.

Skolinspektionen rekommenderar rektorn att utveckla analysarbetet av könsmonster i exempelvis kunskapsresultat, anmälningar om kränkande behandling eller utifrån elevhälsans arbete. I detta ingår bland annat att granska utbildningens organisering, innehåll och arbetsformer utifrån ett jämställdhetsperspektiv för att därigenom stärka medvetenheten hos all personal kring hur flickor respektive pojkar bemöts och bedöms i skolan. Utifrån en sådan analys behöver rektorn utveckla gemensamma strategier kring hur innehåll som berör jämställdhet tas upp i undervisningen och hur jämställdhetsperspektivet beaktas vid utformningen av undervisningen. Ett viktigt led i detta är att rektorn ser till att kunskap om hur jämställdhetsarbetet kan bedrivas sprids och förankras i personalgruppen samt systematiskt följer upp detta arbete.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden 5. Kursplaner med kunskapskrav

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att undervisningen på Vittra Jakobsberg är välstrukturerad och att aktiviteter och uppgifter som

eleverna får arbeta med är varierade. Vidare motiveras bedömningen av att eleverna ges ett aktivt lärarstöd och att det förekommer naturliga inslag i undervisningen som stärker elevernas självförtroende och motivation. Undervisningens innehåll och arbetssätt är vidare anpassat efter elevgrupperna och elever utmanas utifrån deras individuella behov och förutsättningar. Eleverna ges även möjligheter att reflektera över sitt eget lärande och att delta i planering och utvärdering av undervisningen.

Eleverna får en välstrukturerad undervisning som till stora delar är varierad

Granskningen visar att undervisningen innehåller en variation av arbetssätt och arbetsformer. Under lektionerna finns en balans mellan genomgångar, samtal och diskussioner samt par-, grupp- och enskilt arbete. Flera av de observerade lektionerna innehåller en gemensam genomgång som efterföljs av olika aktiviteter som läsning, svara på frågor, arbete i läroböcker eller med digitala läromedel. Flera av de observerade lektionerna varierar också med filmer och avbrott med någon form av fysisk aktivitet. Det framkommer dock i intervjuer med eleverna att även om det finns en variation under de flesta lektioner så ser vissa lektioner exakt likadana ut varje gång hos några lärare.

Granskningen visar vidare att undervisningen är välstrukturerad. Lärare beskriver att de planerar undervisningen i perioder om sex veckor. Planeringen som finns tillgänglig för eleverna och deras vårdnadshavare på den digitala plattformen innehåller både mål och syfte som är kopplade till de kunskapskrav som kommer att behandlas under perioden. I intervjuer och av inskickad dokumentation framgår att det finns en uttalad lektionsstruktur som alla lärare ska använda i sin undervisning. Skolinspektionens lektionsobservationer bekräftar också att en gemensam lektionsstruktur används. Strukturen framgår på tavlan i klassrummen och består av en tydlig inledning och ett logiskt flöde i uppgifter. Genom strukturen tydliggörs innehåll, arbetssätt, tid och mål för eleverna både muntligt och skriftligt och för de yngre eleverna finns dessutom ett bildstöd. De flesta av de observerade lektionerna har ett sammanfattande avslut och lärarna knyter an till nästa lektion.

Eleverna ges ett aktivt lärarstöd och stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar

Granskningen visar att undervisningen har inslag som stärker elevernas motivation och självförtroende och att lärarna har höga förväntningar på eleverna. Exempelvis uppger eleverna att lärarnas återkoppling på elevernas arbeten stärker deras motivation och engagemang avseende skolarbetet. Eleverna berättar att de får information om vad de ska utveckla och att de kan förbättra sina arbeten för att nå högre kunskapskrav. Vidare uttrycker elever i intervju att lärarna säger till eleven att de tror att eleven kan, vilket får eleven att tro på sig själv. Därutöver framgår i intervjuer med lärarna att de

arbetar med att stärka elevernas motivation genom att försöka skapa en nyfikenhet inför nästa lektion genom ett intressant avslut av lektionen. Av den inskickade dokumentationen framgår att skolan i sina kvalitetsundersökningar har sett att det finns ett ytterligare behov av att öka elevernas lust och stimulans för lärande. Detta innebär att skolan kommer att arbeta med kompetensutvecklingsinsatser för lärarna under läsåret gällande språkutvecklande arbetssätt samt specialpedagogik för lärande.

Granskningen visar även att lärarna anpassar undervisningens innehåll och arbetssätt till elevernas behov och förutsättningar samt att lärarna ger eleverna ett aktivt lärarstöd. För att lärarna ska kunna planera undervisningen utifrån elevernas förutsättningar tar lärarna, med hjälp av speciallärare och specialpedagoger, reda på elevernas kunskapsnivå med hjälp av screeningsverktyg och Skolverkets bedömningsstöd. Av lektionsobservationer och intervjuer framgår att lärarna arbetar med olika anpassningar som exempelvis både muntliga och skriftliga instruktioner, anpassat läromedel och placering i klassrummet. Vidare finns flera hjälpmedel i form av exempelvis hörselkåpor, stressbollar och skärmar som kan användas runt elevers arbetsplats för att skärma av. Både elever och lärare uttrycker i intervjuerna att de elever som behöver utmaningar får det med hjälp av extra eller fördjupande uppgifter. De elever som är i behov av stöd och hjälp får det under lektionen eller med hjälp av speciallärarstöd. Flera lärare erbjuder extra lektionstid för elever som önskar det efter skoldagens slut. Under lektionsobservationerna ger lärarna ett aktivt lärarstöd genom att röra sig runt i klassrummet och säkerställa att eleverna har förstått uppgifterna och lärarna ger ytterligare förklaringar eller stöd så att eleverna kommer vidare med uppgifterna. Vid flera av de observerade lektionerna finns ett extra vuxenstöd som stödjer eleverna i skolarbetet eller hjälper läraren att upprätthålla ordningen i klassrummet.

Eleverna ges möjlighet att reflektera över sitt eget lärande och deltar aktivt i planering och utvärdering av undervisningen

Granskningen visar att eleverna ges möjlighet att på olika sätt reflektera över och ta ansvar för sitt eget lärande. Exempelvis får eleverna inför utvecklingssamtalen göra en självskattning av sitt lärande i sin så kallade Vittrabok och under samtalet reflekterar elev och lärare tillsammans kring skattningen. Eleverna ger flera exempel på ämnen där lärarna pratar med eleverna om olika sätt att tänka, att lösa uppgifter och att lära. Under klassrumsobservationer framkommer att eleverna får reflektera över tidigare erfarenheter vid uppstart av lektionen och att de får utvärdera på olika sätt vad de lärt sig under lektionen. Flera lektioner avslutas med en så kallad exit ticket där eleverna både kan skriva vad de lärt sig eller vad de tycker om lektionen. Lärare uppger i intervjun att det ger läraren bra information om vad eleverna har lärt sig men också

information om läraren behöver förtydliga eller förändra sin undervisning till nästa lektion.

Granskningen visar också att skolan arbetar strukturerat med att eleverna ska ha inflytande när undervisningen planeras, genomförs och utvärderas. Efter en avslutad period om sex veckor genomförs en större utvärdering och lärare och elever planerar tillsammans inför nästa period. Lärarna kan då beskriva vad ämnesområdet kommer att handla om och eleverna kan påverka hur de bäst ska arbeta med det. Av elevintervjuerna framkommer att eleverna anser att lärarna tar hänsyn till vad eleverna tycker är intressant att lära sig mer om samt att de kan rösta om arbetssätt och redovisningsformer. Vidare framkommer att eleverna kan välja arbetsuppgifter under elevens val och att det i flera ämnen finns möjlighet att välja fördjupningsuppgift. Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att alla lärare vid fyra tillfällen per år utvärderar på vilket sätt eleverna har haft inflytande i undervisningen utifrån givna frågeställningar. Lärarna svarar då på vilket sätt eleverna har getts möjlighet att påverka undervisningens innehåll och form under planeringsskedet samt hur de har kunnat påverka undervisningen efter avslutat tema eller period. Lärarna redovisar då även hur det har genomförts och i vad eleverna har kunnat påverka. Rektorn följer upp och analyserar utvärderingarna tillsammans med skolledningen och vidtar eventuella insatser som behövs för att utveckla arbetet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att det finns ett gemensamt och systematiskt arbete för att skapa och öka tryggheten på skolan, men att det saknas ett tillräckligt samlat arbete med att skapa och upprätthålla studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Skolan arbetar medvetet och systematiskt med att tillförsäkra eleverna trygghet

Granskningen visar att det finns ett medvetet och förebyggande arbete för att skapa

trygghet på skolan. Det framkommer i samtliga intervjuer att skolan genomför en kartläggning över elevernas upplevelse av trygghet genom elevenkäter i alla årskurser två gånger per år. Socialpedagogerna ansvarar för att genomföra kartläggningen, analyserar olika riskområden och samtalar sedan med respektive arbetslag för att komma fram till vilka förebyggande åtgärder skolan ska vidta för att öka tryggheten. Även eleverna involveras i arbetet med att besluta om åtgärder genom att detta diskuteras med elevrådet. Exempel på identifierade riskområden är tryggheten vid raster och övergångar mellan olika aktiviteter. Detta har föranlett att personalen är mer ute på rasterna för att vara synliga för eleverna samt vara närvarande om det uppstår konflikter. De yngre eleverna har "rasthjältar" vilket är elever med uppdrag att hjälpa kamrater som går ensamma eller om det händer något. Ytterligare en åtgärd är att vuxna följer eleverna till olika aktiviteter som lunch och idrott för att förhindra att konflikter uppstår. Kapphallen har också identifierats som ett riskområde vilket har medfört att rektorn och biträdande rektorn tar emot och hälsar på alla elever i kapphallen på morgonen. Av den inskickade dokumentationen framgår att ett av skolans prioriterade utvecklingsområden är respektfullt bemötande. Rektorn beskriver i intervju att det handlar om språkbruket och att skolan haft problem med hur elever uttrycker sig. Ett samlat arbete har genomförts där elevhälsan varit delaktig och gett lärarna uppgifter och övningar att genomföra med eleverna på samlingarna.

Skolan arbetar inte tillräckligt samlat för att skapa och upprätthålla studiero
Granskningen visar att det pågår flera gemensamma insatser på skolan för att skapa och upprätthålla studiero, men att arbetet inte tillfullo genomsyrar undervisningen och att det framförallt saknas samsyn kring hur lärare vid behov ska återställa ordningen under lektionerna. Vittraskolornas senaste genomförda kvalitetsundersökning, som omfattar elever från samtliga årskurser, visar att enbart hälften av eleverna anser att de kan få arbetsro. När det gäller arbetet med att skapa studiero och förebygga ordningsstörande beteende har skolan beslutat om vissa åtgärder. Exempelvis har alla arbetslag en socialpedagog och en specialpedagog som arbetar inkluderande i klassrummen med elever och lärare. I årskurserna 1-3 har skolan också infört ett tvålärarsystem för att lättare kunna anpassa undervisningen utifrån elevernas förutsättningar och behov, vilket också ska gynna studieron. I intervjun med rektorn framkommer att skolans gemensamma lektionsstruktur också syftar till att bidra till en förbättrad studiero. Att strukturerad undervisning fungerar väl i fråga om att skapa studiero på skolan bekräftas under Skolinspektionens klassrumsobservationer där det råder bra studiero vid lektioner som är välplanerade och där eleverna vet vad som förväntas av dem. Samtidigt framkommer det att rektorn har identifierat att alla lärare inte använder lektionsstrukturen likvärdigt och att arbete med

lektionsstruktur därför är ett område som skolan fortsättningsvis kommer att ha i fokus som en del av arbetet för god studiero.

Vidare framkommer det i granskningen att skolan har gemensamma ordningsregler och en gemensam konsekvenstrappa som beskriver vilka åtgärder som ska sättas in om elever inte följer reglerna, som bland annat handlar om ordningsstörande beteende under lektionerna. Det framkommer dock i intervjuer med eleverna att lärarna inte arbetar likvärdigt för att upprätthålla studieron och att exempelvis inte alla lärare använder den konsekvenstrappa som skolan har beslutat om. Detta lyfts även i intervju med elevhälsan som beskriver att alla lärare inte är överens om hur de ska hantera störande situationer som uppstår. Under Skolinspektionens klassrumsobservationer förekommer det också lektioner där det blir en hög ljudnivå, spring och elever som gör annat än skolarbete och där lärare inte använder de åtgärder som de enligt skolans gemensamma konsekvenstrappa ska använda.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn försäkrar sig om att lärarna utvecklar gemensamt förhållningssätt och strategier i syfte att skapa och upprätthålla studiero för samtliga elever.

Skolinspektionen bedömer att Vittra Jakobsberg behöver utveckla arbetet med att skapa och upprätthålla studiero så att alla elever har en arbetsmiljö som möjliggör en så god inläring som möjligt. Lärare på skolan genomför visserligen åtgärder för att skapa studiero och rektorn har identifierat att den gemensamma lektionsstrukturen är en viktig del i arbetet för att tillförsäkra alla elever studiero. Enligt Skolinspektionen är det även av vikt att utveckla samsyn och gemensamt förhållningssätt bland skolans lärare och övrig personal avseende hur ordningsstörande beteende ska hanteras för att återställa studiero i klassrummet.

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Skolinspektionens tidigare kvalitetsgranskning av skolans arbete för att skapa studiero visar att studieron främjas av tydliga lektionsstrukturer och ett tydligt ledarskap i klassrummet. Granskningen visar också att lärares förutsättningar att skapa studiero i undervisningen påverkas av andra processer på skolan. Det handlar framförallt om skolans arbete med normer och värden och det främjande arbete som bedrivs av elevhälsan, men också om skolans samarbetskultur och gemensamma förhållningssätt. Vidare framkommer att rektorns ansvar när det gäller studiero innebär att utifrån en systematisk uppföljning vid behov

vidta åtgärder för att förbättra studieron genom ett samlat och gemensamt arbete på skolan.¹

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att vidareutveckla skolans gemensamma förhållningssätt gällande vilka åtgärder lärarna använder för att skapa, upprätthålla och vid behov återställa ordningen under lektionerna. Även tillfällig personal som arbetar på skolan ska delges information om gällande rutiner och vilka ordningsregler som gäller på skolan. Att involvera eleverna är en viktig utgångspunkt i arbetet. Eleverna kan exempelvis besvara en enkel enkät kopplad till lektioner i olika ämnen för olika lärare. Personalens analys, tillsammans med elevernas synpunkter bör sedan användas av rektorn för att identifiera möjliga åtgärder i syfte att skapa en god studiemiljö för alla elever. Ett sådant arbete kan involvera skolans elevhälsa för att säkerställa att lärare inte lämnas ensamma att lösa eventuella problem med bristande studiero.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn leder ett analysarbete kring eventuella skillnader i bedömning och betygssättning mellan olika klasser och ämnen samt att rektorn säkerställer att lärarna har förutsättningar för arbetet med likvärdig bedömning.

Rektorn genomför analyser av avvikelser i omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn följer upp olika sammanställningar av betyg, omdömen

¹ Skolinspektionens kvalitetsgranskning 2016: *Skolans arbete för att säkerställa studiero – det räcker inte att det är lugnt, eleverna måste lära sig något också* s.5-7.

och nationella provbetyg i syfte att säkerställa att det sker en likvärdig betygssättning på skolan och att lärare gör bedömningar på ett likvärdigt sätt. I intervju med rektorn framkommer att under betygskonferenser kan rektorn uppmärksamma om en bedömning avseende en elevs kunskaper nämnvärt skiljer sig åt mellan närliggande ämnen som exempelvis religionskunskap och historia, eller om en elev fått väldigt olika bedömningar i språkämnerna. Det föranleder rektorn att diskutera med läraren kring vad det kan bero på och vidta åtgärder om det finns behov av det. Vidare visar granskningen att alla lärare upprättar individuella prognoser för elevernas måluppfyllelse utifrån kunskapskraven i respektive ämne inför mitterminsavstämningarna. Avvikelser mellan dessa prognoser och terminsutfall diskuteras och analyseras rektorn tillsammans med lärarna för att se om det finns förklaringar som kan kopplas till lärares kompetens eller eventuell osäkerhet i bedömning och betygssättning. Av insänd dokumentation framgår att skolan under det senaste året har arbetat med insatser som bland annat handlar om att lärare har jämfört resultat från nationella prov och betyg. Skolledningen och läraren har också diskuterat avvikelserna utifrån Skolinspektionens omdömning av de nationella proven som genomfördes 2018 och som visade att skolan har bedömt ett högre resultat i 17 procent av proven i engelska delprov C och ett lägre resultat i 14 procent av proven. I den insända dokumentationen anges att skolan har identifierat att de behöver upprätta en plan för att skapa en bättre korrelation mellan betyg och nationella prov. Skolinspektionen ser positivt på att rektorn har uppmärksammat detta behov och vill poängtera att nationella prov utgör ett viktigt underlag i arbetet för en likvärdig bedömning och betygssättning. I det fortsatta utvecklingsarbetet behöver rektorn försäkra sig om att lärare särskilt beaktar resultat på nationella prov vid betygssättningen och att skolan har fungerande rutiner för att identifiera och analysera avvikelser mellan provresultat och betyg.

Rektorn skapar goda förutsättningar för kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn ser till att lärarna får tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid betygssättning och hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer. Det framkommer i intervjuerna att lärarna tillsammans med rektorn diskuterat fram bedömningsmatriser som lärarna fyller i för samtliga elever i alla ämnen. Matriserna finns på den digitala plattformen som alla har tillgång till och där rektorn på ett strukturerat sätt kan följa elevernas kunskapsutveckling.

Granskningen visar vidare att lärarna sambedömer de nationella proven i alla ämnen och alla årskurser med andra Vittraskolor, då de exempelvis läser enskilda elevers texter och pratar om bedömningen. Rektorn har planerat in fasta tider vid nio tillfällen under läsåret då lärarna på Vittra Jakobsberg ska träffas och bland annat diskutera

bedömning och betyg. Skolan arbetar också med Skolverkets webbkurs *Likvärdighet i bedömning och betygsättning*. Det framkommer i intervjuerna att lärarna använder Skolverkets bedömningsstöd och att skolan har ämnesträffar då alla lärare som undervisar i samma ämnen träffas och en punkt kan vara att diskutera bedömningar och betyg. Vidare arrangerar skolans så kallade läs- och skrivsamordnare träffar för lärare i svenska och matematik då de sitter tillsammans och diskuterar bedömningar. Även specialläraren deltar i pedagogiska diskussioner kring bedömning och betygsättning. Lärare beskriver i intervjun att när lärarna använder digitala prov så kan de göra dem anonyma och först efter att läraren har rättat provet och gjort en bedömning får läraren se vem som skrivit provet. Det gör att läraren inte påverkas av vem som genomfört provet och bedömer resultatet utifrån andra faktorer, som till exempel kön.

På Skolinspektionens vägnar

X Ana-Maria Koci Spång

Beslutsfattare

Signerat av: Ana-Maria Koci Spång

X Renata Grelak

Föredragande

Signerat av: Renata Grelak

I handläggningen av ärendet har även utredare Agneta Kenneberg och Sara Afifi medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 15 lektionsobservationer
- 3 gruppintervjuer med elever
- 3 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt

lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten mellan den 16 och 18 oktober 2019. Besöket genomfördes av Renata Grelak och Agneta Kenneberg.

Vittra Jakobsberg är en fristående skolenhet som är belägen i Järfälla kommun. Skolenheten har vi granskningstillfället 398 elever i årskurserna 1-9. Vittraskolorna AB är huvudman för skolenheten.